

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2019 m. spalio 30 d.

dėl pasiūlymo dėl reglamento dėl euro zonos konvergencijai ir konkurencingumui skirtos biudžeto priemonės valdymo sistemos

(CON/2019/37)

(2019/C 408/03)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2019 m. rugsėjo 9 ir 18 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo atitinkamai Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Parlamento prašymus pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl euro zonos konvergencijai ir konkurencingumui skirtos biudžeto priemonės valdymo sistemos ⁽¹⁾ (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytas reglamentas yra susijęs su Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) pagrindiniu tikslu – palaikyti kainų stabilumą, ir, nepažeidžiant tikslo palaikyti kainų stabilumą, remti Sąjungos bendrąsias ekonominės politikos kryptis, kaip nustatyta Sutarties 127 straipsnio 1 dalyje ir 282 straipsnio 2 dalyje ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto 2 straipsnyje.

Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendros pastabos**1.1. Bendrieji konvergencijai ir konkurencingumui skirtos biudžeto priemonės tikslai**

2015 m. birželio 22 d. penkių pirmininkų pranešime buvo pabrėžta būtinybė pabaigti kurti ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) struktūrą. Konkrečiai buvo pažymėta, kad yra svarbu mažinti krizės metu išryškėjusius skirtumus ir pradėti naują konvergencijos procesą. Pranešime buvo teigiama, kad „tvariai konvergencijai užtikrinti taip pat reikia platesnių politikos priemonių, priklausančių struktūrinių reformų kategorijai, t. y. reformų, kuriomis siekiama modernizuoti ekonomiką siekiant skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą“ ⁽²⁾.

Konvergencijai ir konkurencingumui skirta biudžeto priemonė (toliau – biudžeto priemonė) siekiama ne tik remti struktūrinę politiką, bet taip pat ir viešąsias investicijas valstybėse narėse, kurių valiuta yra euro, išmokant konkrečioms projektams skirtas lėšas. Valstybės narės, kurios dalyvauja VKM II, gali savanoriškai dalyvauti taikant biudžeto priemonę (toliau kartu su valstybėmis narėmis, kurių valiuta yra euro – dalyvaujančios valstybės narės).

Tokiame kontekste biudžeto priemonė, jeigu ji taikoma sėkmingai, turėtų pagerinti ekonomikos veikimą ir lemti labiau į augimą orientuotą viešąsias išlaidas, o tai turėtų teigiamą poveikį augimui ir euro zonos ekonomikos atsparumui neigiamiems sukrėtimams. Galiausiai biudžeto priemonė prisidėtų prie sklandaus EPS veikimo ir ECB pinigų politikos efektyvumo. Biudžeto priemonėi turėtų būti skiriama pakankamai išteklių, kad ji galėtų pasiekti jai keliamus tikslus.

⁽¹⁾ COM(2019) 354 final.

⁽²⁾ Žr. 2015 m. birželio 22 d. pranešimo „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“, parengto Jeano-Claude'o Junckerio, glaudžiai bendradarbiaujant su Donaldu Tusku, Jeroenu Dijsselbloemu, Mario Draghi ir Martinu Schulzu, p. 7, paskelbta Komisijos interneto svetainėje www.ec.europa.eu.

1.2. Biudžeto priemonės valdymas

Pasiūlytame reglamente nustatoma dviejų pakopų biudžeto priemonės valdymo sistema. Pirmoje pakopoje numatoma priimti strategines gaires dėl visos euro zonos reformų ir investicijų prioritetų. Antroje pakopoje numatomos konkrečioms šalims (euro zonos valstybėms narėms) skirtos gairės, kurios turi būti suderintos su strateginėmis gairėmis ir Tarybos priimtomis konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis. Remdamosi konkrečioms šalims skirtomis gairėmis, valstybės narės identifikuotų galimus reformų ir investicijų rinkinius, kurie būtų pateikti Komisijai įvertinti. Įvykus diskusijoms euro grupėje, Taryba, remdamosi Komisijos iniciatyva, nuspręs dėl politikos gairių ir strateginių gairių.

Kiek tai įmanoma, biudžeto priemonė turėtų būti suderinta su Europos semestru ir visais kitais esamais ekonominės politikos koordinavimo mechanizmais. Tai užtikrintų reikiamą procesų ir procedūrų nuoseklumą. Pasiūlytu reglamentu siekiama, kad euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimo metu Tarybos priimtose strateginėse gairėse būtų nuoseklios su euro zonos rekomendacijomis, priimtomis įvykus diskusijoms euro grupėje. Jame taip pat pabrėžiama konkrečioms šalims skirtų gairių ir konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų nuoseklumo būtinybė, kadangi konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis yra grindžiamas Europos semestras. Komisija, laikydamasi Sutartyje įtvirtinto ekonominės politikos procesų koordinatoriaus vaidmens, įvertins valstybių narių pateiktus reformų ir investicijų paketus, stebės jų įgyvendinimo pažangą ir imsis iniciatyvos rengti strategines gaires ir konkrečioms šalims skirtas gaires.

Be to, itin svarbu, kad, kaip šiuo metu numatyta, valstybių narių pateikti reformų ir investicijų paketai būtų vertinami remiantis konkrečiais šaliai būdingais poreikiais, dėl kurių buvo bendrai sutarta, kadangi valstybių narių pateikti reformų ir investicijų paketai valstybėse narėse smarkiai skiriasi. Dėl tos priežasties konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos, kurias kasmet priima Komisija ir tvirtina Taryba Europos semestro proceso metu – turėtų būti pagrindiniu atskaitos tašku valstybėms narėms ir, teikdamos savo reformų ir investicijų paketus, jos turėtų tiesiogiai remtis esamomis konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis. Atsižvelgiant į tai, kad Komisijos šalių ataskaitos, parengtos Tarybos konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų kontekste, numato nuo 2019 m. svarbius struktūrinės politikos poreikius ir pagrindines viešųjų investicijų sritis valstybių narių lygmeniu, jos yra tinkamas lyginamasis standartas rengiant nacionalinius reformų ir investicijų paketus. Konkrečioms šalims skirtos gairės galėtų dar labiau sukonkretinti šias konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas.

Praktikoje ir priklausomai nuo to, kada reformų ir investicijų paketai, susiję su biudžeto priemone, yra pateikiami Komisijai vertinti, praeitų metų konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos turėtų būti naudojamos kaip lyginamasis standartas rengiant biudžeto priemonę. Vertindama valstybių narių pateiktus reformų ir investicijų paketus, Komisija galėtų taip pat atsižvelgti į einamųjų metų konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, jeigu jos buvo paskelbtos laiku.

Apskritai pirmiau minėti žingsniai turėtų padėti išlaikyti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas kaip pagrindinį ataskaitos tašką ir laiku užtikrinti esamų koordinavimo procedūrų, konkrečiai Europos semestro, turinio nuoseklumą. Tokiame kontekste biudžeto priemonė galėtų atskleisti savo galimybes, skiriant pagrindinį dėmesį aktualiausiems ekonominės ir fiskalinės politikos iššūkiams, su kuriais susiduria valstybės narės.

1.3. Papildomos pastabos

Atsižvelgiant į biudžeto priemonės tikslą remti struktūrinę politiką ir viešąsias investicijas, siekiant sustiprinti konkurencingumą ir konvergenciją, greta biudžeto priemonės reikėtų toliau diskutuoti, kaip sukurti makroekonominio stabilizavimo priemonę, kurios euro zonoje šiuo metu nėra. Tokia priemonė egzistuoja visose pinigų sąjungose, siekiant rasti geresnius sprendimo būdus, kai kyla ekonominių sukrėtimų, kurie negali būti valdomi nacionaliniu lygiu ⁽³⁾. Kaip anksčiau pabrėžė ECB ⁽⁴⁾, tinkamai sukurta bendra makroekonominio stabilizavimo priemonė padidintų dalyvaujančių valstybių narių ir visos euro zonos ekonomikos atsparumą, taip remiant bendrą pinigų politiką. Šiuo tikslu fiskalinė stabilizavimo priemonė turėtų būti pakankamo dydžio.

Ši nuomonė bus skelbiama ECB interneto svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2019 m. spalio 30 d.

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI

⁽³⁾ Žr. Nuomonės CON/2018/51 bendras pastabas. Visos ECB nuomonės skelbiamos ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽⁴⁾ Žr. Nuomonės CON/2018/51 bendras pastabas.